

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 14 października 1998 r.

**w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać
ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych
przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne**

(DzU z 1998 r. nr 129, poz. 858; z 2000 r. nr 17, poz. 221)

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (DzU nr 114, poz. 740) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa, bez bliższego jej określenia — ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (DzU nr 114, poz. 740),
- 2) wartości pieniężne:
  - a) krajowe i zagraniczne znaki pieniężne,
  - b) czeki, z wyjątkiem czeków zakreślonych, skasowanych lub opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, „należność do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,
  - c) weksle, z wyjątkiem weksli opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, lub inną o podobnym charakterze,
  - d) inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę,

- e) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platynę i inne metale z grupy platynowców,
- 3) przechowywanie wartości pieniężnych — magazynowanie wartości pieniężnych w pomieszczeniach służących do przechowywania wartości pieniężnych, wyposażonych w odpowiednie urządzenia techniczne, zwanych dalej „pomieszczeniami”, lub w urządzeniach służących do przechowywania wartości pieniężnych, zwanych dalej „urządzeniami”,
- 4) transport wartości pieniężnych — przewożenie lub przynoszenie wartości pieniężnych poza obrębem jednostki organizacyjnej,
- 5) jednostka obliczeniowa — jednostkę określającą dopuszczalny limit stale lub jednorazowo przechowywanych i transportowanych wartości pieniężnych, wynoszącą 120-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za ubiegły kwartał, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
- 6) klasa odporności na włamanie — klasyfikacyjne oznaczenie odporności na włamanie, wyrażonej w jednostkach oporowych obliczanych dla każdego urządzenia,
- 7) posterunki doraźne — posterunki wystawiane w miejscu, które wymaga ochrony natychmiastowej i tymczasowej,
- 8) konwojent — pracownika ochrony wyposażonego w broń palną,
- 9) środki łączności wewnętrznej — środki służące do nawiązywania łączności w obrębie chronionego obiektu lub między członkami konwoju,
- 10) środki łączności zewnętrznej — środki służące do nawiązywania łączności z instytucjami zewnętrznymi,
- 11) środki ochrony osobistej — wyposażenie kuloodporne składające się co najmniej z kamizelki i hełmu.

§ 2. Przedsiębiorcy i kierownicy innych jednostek organizacyjnych, w celu ochrony wartości pieniężnych, są obowiązani zapewnić bezpośrednią fizyczną ochronę budynków, pomieszczeń i pojazdów przeznaczonych do ich przechowywania lub transportu lub wykonać techniczne zabezpieczenie tych budynków, pomieszczeń i pojazdów.

§ 3.1. Budynki i pomieszczenia przeznaczone do przechowywania wartości pieniężnych, usytuowane w granicach obszarów i obiektów umieszczonych

w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy, lub na terenie jednostek, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, podlegają bezpośredniej ochronie fizycznej lub zabezpieczeniu technicznemu zgodnie z planem ochrony, o którym mowa w art. 7 ust. 2 ustawy.

2. Przedsiębiorcy i kierownicy innych jednostek organizacyjnych, nie wymienionych w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy, w budynkach i pomieszczeniach, w których przechowywane są wartości pieniężne, zapewniają co najmniej zabezpieczenie techniczne.

§ 4. 1. W zakresie zabezpieczenia technicznego, o którym mowa w § 2, przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne stosują:

- 1) do przechowywania wartości pieniężnych — pomieszczenia lub urządzenia odpowiedniej klasy odporności na włamanie,
- 2) do przewożenia wartości pieniężnych — pojazdy przystosowane do przewozu wartości pieniężnych, zwane dalej „pojazdami przystosowanymi”, lub pojazdy specjalne (bankowozy),
- 3) do ochrony budynków i pomieszczeń oraz pojazdów — systemy alarmowe.

3. Pomieszczenia i urządzenia, ich podział ze względu na klasę odporności na włamanie oraz limit przechowywanych wartości pieniężnych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

4. Zainstalowane w obiektach bankowych Narodowego Banku Polskiego systemy sygnalizacji alarmowej muszą być podłączone do najbliższej jednostki Policji pełniącej całodobowo służbę lub do jednostki Policji monitorującej systemy alarmowe, wskazanej przez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji. Warunki podłączenia określa umowa zawarta pomiędzy Prezesem Narodowego Banku Polskiego a Komendantem Głównym Policji.

§ 5. 1. W budynkach i pomieszczeniach, o których mowa w § 3 ust. 1, w razie wystąpienia niesprawności systemów alarmowych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3, trwającej dłużej niż 12 godzin, liczbę posterunków bezpośrednio dozoru budynków i pomieszczeń zwiększa się do czasu usunięcia niesprawności o co najmniej jednoosobowy posterunek doraźny.

2. Jeżeli niesprawność systemów alarmowych, o której mowa w ust. 1, wystąpiła poza godzinami pracy chronionej jednostki albo spodziewany czas naprawy urządzeń wykracza poza te godziny, posterunek doraźny tworzy co najmniej dwóch pracowników ochrony, w tym jeden uzbrojony.

3. Pracowników ochrony, o których mowa w ust. 1 i 2, wyposaża się w niezbędne środki łączności zewnętrznej.

§ 6. 1. Transport wartości pieniężnych nie przekraczających 1 jednostki obliczeniowej może być wykonywany pieszo, jeżeli użycie pojazdu mechanicznego nie jest uzasadnione ze względu na odległość dzielącą jednostkę, w której wartości pieniężne są pobierane, od jednostki, do której są transportowane, a do przenoszenia wartości pieniężnych używa się odpowiedniego zabezpieczenia technicznego.

2. W przypadku gdy przenoszone wartości pieniężne przekraczają 0,3 jednostki obliczeniowej, osoba transportująca jest chroniona przez co najmniej jednego pracownika ochrony, który może być nie uzbrojony.

§ 7. 1. Wartości pieniężne większe niż jedna jednostka obliczeniowa transportuje się pojazdami specjalnymi lub przystosowanymi. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać pojazdy przystosowane, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

2. Transport wartości pieniężnych powyżej 20 jednostek obliczeniowych wykonuje się przy użyciu pojazdów specjalnych. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać pojazdy specjalne, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 8. 1. Ochronę wartości pieniężnych transportowanych pojazdami mechanicznymi wykonują konwojenci wyposażeni w wewnętrzne i zewnętrzne środki łączności.

2. Zasady uzbrojenia konwojentów regulują odrębne przepisy.

3. Konwojenci powinni być wyposażeni w środki ochrony osobistej.

§ 9. 1. Transport wartości pieniężnych jest chroniony co najmniej przez:

- 1) jednego konwojenta — przy przewozie wartości pieniężnych do 5 jednostek obliczeniowych,
- 2) dwóch konwojentów — przy przewozie wartości pieniężnych powyżej 5 do 15 jednostek obliczeniowych,
- 3) trzech konwojentów — przy przewozie wartości pieniężnych powyżej 15 do 50 jednostek obliczeniowych,
- 4) czterech konwojentów — przy przewozie wartości pieniężnych powyżej 50 jednostek obliczeniowych.

2. Przy transporcie wartości pieniężnych powyżej 30 jednostek obliczeniowych samochodem specjalnym należy do transportu przydzielić samochód ubezpieczający.

3. W przypadku transportowania wartości pieniężnych kolumną samochodów należy do transportu przydzielić dwa samochody ubezpieczające, ustalając liczeb-

ność grupy konwojowej, liczącej po dwóch konwojentów na samochód ubezpieczającą i po jednym konwojencie na każdy samochód przewożący wartości pieniężne.

4. Konwój wartości pieniężnych transportowanych drogą lotniczą wykonuje co najmniej dwóch pracowników ochrony, którzy mogą być nie uzbrojeni.

§ 10. Ochrona bankowych transportów wartości pieniężnych organizowanych przez jednostki organizacyjne Narodowego Banku Polskiego i innych banków lub transportów specjalnych może być wzmocniona przez funkcjonariuszy Policji lub żołnierzy Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy Prezesem Narodowego Banku Polskiego lub prezesem innego banku a Komendantem Głównym Policji lub Dowódcą Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

§ 11. Jeden z konwojentów, wyznaczony przez dowódcę konwoju, asystuje osobie przenoszącej wartości pieniężne.

§ 12. 1. Samochody specjalne przewożące wartości pieniężne mogą być wyposażone w przepustkę specjalną „W”, zwaną dalej „przepustką”, będącą dokumentem umożliwiającym zwolnienie od kontroli drogowej.

2. Przepustkę wydaje Komendant Główny Policji, na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej chronionej przez wewnętrzną służbę ochrony lub przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia w formie konwojowania wartości pieniężnych.

§ 13. Przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne wykonujące zabezpieczenie budynków i pomieszczeń oraz pojazdów zobowiązani są stosować urządzenia zabezpieczenia technicznego, posiadające świadectwa badań jakościowych lub kwalifikacyjne, certyfikaty lub inne dokumenty, potwierdzające ich zgodność z obowiązującymi normami, wydane przez upoważnioną jednostkę.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 7 ust. 2, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

WYKAZ RODZAJÓW SYSTEMÓW ALARMOWYCH STOSOWANYCH
DO OCHRONY BUDYNKÓW, POMIESZCZEŃ ORAZ POJAZDÓW PODCZAS
PRZECHOWYWANIA I TRANSPORTOWANIA WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH

1. Systemy alarmowe włamania.
2. Telewizyjne systemy nadzoru.
3. Systemy kontroli dostępem.
4. Systemy alarmowe osobiste.
5. Systemy transmisji alarmu.
6. Systemy alarmowe napadowe.
7. Samochodowe systemy alarmowe.
8. Systemy alarmowe mieszane oraz systemy alarmowe zintegrowane.

PODZIAŁ POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ W ZALEŻNOŚCI OD ODPORNOŚCI NA WŁAMANIE, WYRAŻONEJ W JEDNOSTKACH OPOROWYCH (RU), ORAZ ZE WZGLĘDU NA LIMIT PRZECHOWYWANYCH WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH, WYRAŻONY W JEDNOSTKACH OBLICZENIOWYCH

Klasa odporności na włamanie pomieszczeń i urządzeń	Minimalna wartość odporności na włamanie (RU)		Klasa zamka	Dopuszczalny limit wartości pieniężnych (w jednostkach obliczeniowych) przechowywanych w pomieszczeniach i urządzeniach			
	dostęp częściowy	dostęp całkowity		pomieszczenia i urządzenia nie chronione systemem alarmowym lub chronione systemem alarmowym klasy niższej od SA3		pomieszczenia i urządzenia chronione systemem alarmowym klasy co najmniej SA3	
				pomieszczenia	urządzenia	pomieszczenia	urządzenia
0	poniżej 30	poniżej 50	1xA	—	—	—	—
I	30	50	1xA	—	0,5	—	1,3
II	50	80	1xA	—	1,5	—	3
III	80	120	1xB	—	3	—	6
IV	120	180	2xB	—	5	—	10
V	180	270	2xB	8	8	15	15
VI	270	400	2xC	12	12	20	20
VII	400	600	2xC	16	16	30	30
VIII	550	825	2xC	20	20	40	40
IX	700	1050	2xC	30	—	60	60
X	900	1350	2xC	40	—	100	100
XI	—	2000	3xC lub 2xD	60	—	bez ograniczenia	—
XII	—	3000	3xC lub 2xD	—	—	bez ograniczenia	—
XII	—	4500	2xD	—	—	bez ograniczenia	—

WARUNKI TECHNICZNE POJAZDÓW PRZYSTOSOWANYCH DO PRZEWOZU WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH

1. Samochód dostawczy przystosowany do transportu wartości pieniężnych powinien być wyposażony w:
  - 1) okna wykonane z materiału o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie, bez możliwości ich otwierania,
  - 2) drzwi z mechanizmem automatycznego blokowania,
  - 3) elektromechaniczny zawór odcięcia dopływu paliwa lub prądu,
  - 4) wydzielony przedział ładunkowy do przewozu wartości pieniężnych, wykonany z blachy stalowej o grubości co najmniej 1 mm, łączonej w sposób trwały, z odrębnymi drzwiami z zamkiem o wysokiej klasie odporności na włamanie (co najmniej klasa „A”),
  - 5) radiowy, optyczny lub akustyczny system alarmowy,
  - 6) środki łączności wewnętrznej i zewnętrznej,
  - 7) pojemnik stalowy lub walizkę specjalistyczną ze stojakiem służącym do przechowywania wartości pieniężnych podczas transportu, zamontowane w przedziale ładunkowym. Pojemnik stalowy i stojak powinny być zamontowane w sposób uniemożliwiający ich odłączenie od podłoża przy zamkniętych zamkach i ryglach. Pokrywa pojemnika powinna być zamykana co najmniej na jeden zamek trójpunktowy jednokluczowy, o minimum pięciu zastawkach w pełni zamiennych.
2. Samochód osobowy przystosowany do przewozu wartości pieniężnych powinien spełniać odpowiednio wymagania określone w ust. 1 pkt 2, 3, 5, 6 i 7.

WYMAGANIA TECHNICZNE SAMOCHODÓW SPECJALNYCH (BANKOWOZÓW)

- I. Samochód specjalny powinien spełniać co najmniej następujące warunki techniczne:
  - 1) posiadać seryjną konstrukcję skrzyniową z wyodrębnionym przedziałem ładunkowym i wzmocnionym zawieszeniem,
  - 2) posiadać opancerzony przedział osobowy z 5 miejscami oraz całkowicie odrębny przedział ładunkowy, wzmocniony stalą konstrukcyjną wyższej jakości, łączonej w sposób trwały,
  - 3) przedział ładunkowy powinien posiadać tylko jedno drzwi zewnętrzne, np. drzwi tylne dwuskrzydłowe z blokadą ryglowania jednego skrzydła przez drugie i możliwością mocowania do ścian przedziału w położeniu otwartym z zawiasami o sworzniach zabezpieczonych przed wybicciem; drzwi powinny być wyposażone w dodatkowy zamek wierzchni jednostronny przerabialny o minimum siedmiu płaskich zastawkach,

- 4) wyłożenie wewnętrznej powierzchni przedziału ładunkowego powinno być ognioodporne i trwałe, w szczególności odporne na uszkodzenia w czasie załadunku i wyładunku wartości pieniężnych,
  - 5) przedział ładunkowy powinien być oświetlony tak, aby istniała możliwość jego obserwacji przez szklany wziernik o średnicy 50 mm z przedziału osobowego,
  - 6) powinien być wyposażony w:
    - a) sygnalizator alarmowy o zmiennym tonie mocowany w przedziale silnikowym; wyłącznik sygnalizatora powinien być łatwo dostępny dla kierowcy lub członka zespołu konwojującego oraz samoczynnie włączający się przy próbie niepożądanego otwarcia każdej drzwi,
    - b) sygnalizację alarmową połączoną ze światłami awaryjnymi i sygnalizatorem alarmowym o zmiennym tonie oraz wyłącznikiem rozrusznika i blokadą dopływu paliwa,
    - c) elektromechaniczny zawór odcinający dopływ paliwa lub inne urządzenie dające taki sam skutek,
    - d) urządzenia łączności radiowej,
  - 7) przedział osobowy, zbiornik paliwa, oszklenie kabiny powinny być odporne na przestrzelenie pociskami kalibru 7,62 mm z rdzeniem stalowym, wystrzeliwanymi z karabinka AK 47.
- II. Silnik powinien mieć system gaśniczy oraz zbiornik paliwa wykonany w sposób zabezpieczający przed wybuchem.
- III. System kontroli zamknięcia drzwi powinien być połączony z ogólnym systemem zamknięcia z sygnalizowanym dla każdej drzwi alarmowym sygnałem dźwiękowym oraz światłami, a także elektryczną blokadą drzwi sterowaną z kabiny kierowcy.
- IV. Wszystkie urządzenia elektryczne powinny posiadać instalację uniemożliwiającą zakłócenie przez urządzenia zewnętrzne.
- V. Koła powinny posiadać wkładki masywowe umożliwiające dalszą jazdę po zniszczeniu opony do 15 km z prędkością 50 km/godz.
- VI. Samochód do przewozu wartości pieniężnych powinien posiadać świadectwo homologacji oraz atesty na opancerzenie i oszklenie przedziału osobowego.